

S p r a w o z d a n i e

Z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie w 2005 roku oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej w 2006 roku .

I. Charakterystyka gminy.

Na dzień 31 grudnia 2005 roku Białogard zamieszkiwało 24896 osób (kobiet 13 129, mężczyzn 11 867) w następujących grupach wiekowych:

0 – 2 lat	- mężczyzn	- 326	kobiet	- 337
3 lata	„	- 93	„	- 107
4 - 5 lat	„	- 241	„	- 236
6 lat	„	- 120	„	- 123
7 lat	„	- 155	„	- 140
8 – 12 lat	„	- 782	„	- 754
13 - 15 lat	„	- 566	„	- 522
16 - 17 lat	„	- 382	„	- 389
18 lat	„	- 182	„	- 177
19 – 65 lat	„	- 8028	„	-
19 – 60 lat	„	-	„	- 7949
pow. 65 lat	„	- 992	„	-
pow. 60 lat	„	-	„	- 2395

W mieście zaewidencjonowanych było 2188 przedsiębiorców w następujących sekcjach: rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo – 6, rybołówstwo i rybactwo – 2, górnictwo i kopalnictwo – 0, przetwórstwo przemysłowe - 378, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę – 1, budownictwo – 231, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 951, hotele i restauracje – 77, transport, gospodarka magazynowa i łączność – 144, pośrednictwo finansowe – 54, obsługa nieruchomości, wynajem,

nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – 69, edukacja – 47, ochrona zdrowia i opieka społeczna – 148, pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna – 80. (Inf. U.M. Ewidencja Działalności Gospodarczej). Pracę miało – 5239 osób – [według faktycznego miejsca pracy, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie] , w tym: rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo i rybactwo - 52, usługi rynkowe – 1450, przemysł i budownictwo – 2240, usługi nierynkowe – 1497 (informacja WUS Szczecin – stan na 31.12. 2004 r.).

Bezrobocie w mieście kształtowało się następująco:

rok	Ogółem bezrobotni	Kobiety	Bezrobotni z prawem do zasiłku	W wieku mobilnym do 45 lat	Bez pracy dłużej niż 12 miesięcy
2001	3570	1782	960	2556	1837
2002	3393	1642	674	2457	1876
2003	3383	1632	683	2335	1692
2004	3364	1653	642	2331	1754
2005	3071	1531	593	2057	1575

Wskaźnik bezrobocia w Białogardzie wynosił 21,1 %, a dla powiatu białogardzkiego 17,7% (źródło informacji – PUP Białogard). Stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 36,2%.

Wysokie bezrobocie oraz liczba osób pozostających bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych miały zdecydowany wpływ na liczbę rodzin (osób) korzystających z pomocy społecznej – tabela nr 1. Ogółem z pomocy społecznej korzystało 1504 rodzin liczących 3390 osób, co stanowi 13,61% mieszkańców Białogardu. Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej poza ubóstwem (1280 rodzin) i bezrobociem (1054 rodzin) były: długotrwała choroba (512 rodzin), niepełnosprawność (139 rodzin) i bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (285 rodzin).

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Tabela nr 1

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	2120	1504	3390
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	276	273	398
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1985	1380	3271
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	x	1504	3390
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	-	-

Powody przyznania pomocy przedstawia tabela nr 2.

Powody przyznania pomocy

Tabela nr 2

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	2	3
Ubóstwo	1281	3058
Sieroctwo	2	2
Bezdomność	70	84
Potrzeba ochrony macierzyństwa	51	178
W tym: wielodzietność	6	36
Bezrobocie	1054	2652
Niepełnosprawność	139	302
Długotrwała choroba	512	1067
Bezradność w sprawach opiek-wych.i prowadzenia gosp. domowego - ogółem	512	1067
w tym: rodziny niepełne	255	820
rodziny wielodzietne	52	335
Przemoc w rodzinie	1	4
Alkoholizm	140	173
Narkomania	20	22
Trudności w przyst. do życia po opuszcz.zakładu karnego	11	13
Brak umiejętności do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	-	-
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	-	-
Zdarzenie losowe	8	25
Sytuacja kryzysowa	-	-
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-

223 rodziny (osoby) otrzymały pomoc pomimo przekroczonego kryterium dochodowego. Były to rodziny i osoby samotne korzystające z usług opiekuńczych, posiłków osoby, które otrzymały zasiłek specjalny przyznawany w szczególnie uzasadnionych przypadkach na zakup opału lub leków i zasiłek celowy z tytułu poniesienia straty w wyniku zdarzenia losowego.

Typy rodzin objętych pomocą przedstawia tabela nr 3, z której wynika, że z 1504 rodzin objętych pomocą największą grupę stanowią rodziny z dziećmi – 622, w tym 82 rodziny wielodzietne (4 i więcej dzieci).

Typy rodzin objętych pomocą .

Tabela nr 3

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	2	3
Rodziny ogółem	1504	3390
o liczbie osób 1	742	742
2	226	452
3	208	624
4	169	676
5	97	485
6 i więcej	62	411
Rodziny z dziećmi ogółem	622	2281
o liczbie dzieci 1	229	567
2	197	706
3	114	517
4	53	287
5	18	117
6	7	52
7 i więcej	4	35
Rodziny niepełne ogółem	317	967
o liczbie dzieci 1	144	307
2	88	275
3	48	189
4 i więcej	37	196
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	166	338
o liczbie osób 1	89	89
2	31	62
3	19	57
4 i więcej	27	130

II. Zakres realizacji zadań.

W 2005 roku MOPS dysponował większymi środkami na pomoc społeczną. Spowodowała to zmiana ustawy o pomocy społecznej przeprowadzona w 2004r, oraz realizacja Rządowego Programu 'Posiłek dla potrzebujących'.

Wysokość przyznanej dotacji na 2005r. przedstawia tabela nr 4. Z przedstawionych w tabeli nr 4 danych wynika, że z przyznanej dotacji na rok 2005 w wysokości 10.122.462zł wykorzystano 10.006.653zł, tj. o 115.809zł mniej. Środki niewykorzystane to: 148zł – zasiłki i pomoc w naturze, 115.360zł – świadczenia rodzinne i 301zł– koszty utrzymania Ośrodka. W/w kwoty zwrócono do Urzędu Miasta Białogardu.

Świadczenia

1. Zadania zlecone.

Na realizację zadań zleconych w I wersji planu Ośrodkowi przyznano dotację w wysokości 7.308.000zł. Do końca roku dotacja uległa zwiększeniu o 198.038zł i wynosiła 7.0506.038zł. Z w/w kwoty 6.436.600zł przeznaczone było na realizację świadczeń rodzinnych, a 1.069.438zł na pomoc społeczną.

Z przyznanej dotacji wykorzystano 7.390.592zł, co stanowi 98,46%.

- Zasiłki i pomoc w naturze.

Wykorzystanie dotacji na zadania zlecone z pomocy społecznej przedstawiono w tabeli nr 5.

Z zestawionych w tabeli nr 5 danych wynika, że wydatki na zasiłki i pomoc w naturze w 2005 roku stanowiły tylko 75,34% wydatków poniesionych w 2004 roku. Powodem tego były wspomniane wyżej zmiany ustawowe , na podstawie których część świadczeń z pomocy społecznej od 1 maja 2004 roku realizowana była jako świadczenia rodzinne i tak:

Dotacja przyznana MOPS w 2005 r.

Tabela nr 4

Treść	Dotacja wykorzystana w 2004r.	Planowana dot.na 2005. po korektach	Wykorzystana dotacja 2005r.	% 4 : 2	% 4: 3
1	2	3	4	5	6
I. Zadania zlecone ogółem	5.646.300	7.506.038	7.390.592	132,93	98,46
w tym:					
1. Koszty utrzymania Ośrodka	115.000	-	-	-	-
2. Zasiłki i pomoc w naturze	1.175.695	920.733	920.647	78,31	99,99
3. Zas.rodzinne i pielęgnac.	26.554	-	-	-	-
Świadczenia rodzinne	4.123.608	6.436.600	6.321.240	153,29	98,20
4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	51.000	56.000	56.000	109,80	100,00
5 Składki ZUS	57.894	-	-	-	-
6 Składki na ubezpieczenia zdrowotne	96.549	92.705	92.705	96,01	100,00
II Zadania własne ogółem	877.581	1.081.000	1.080.636	123,13	99,96
w tym:					
1. Koszty utrzymania Ośrodka	292.149	310.205	309.902	106,07	99,90
2. Koszty usług opiekuńczych	73.694	95.149	95.149	129,07	129,11
3. Świadczenia pomocy społecznej	155.648	311.017	310.955	199,78	99,98
- zasiłki					
- posiłki	158.627	163.268	163.268	102,92	100,00
4. Dzienny Dom Pomocy	197.463	201.361	201.362	101,97	100,00
Zadania wł.gminy finansowane z budżetu wojewody	659.444	1.535.424	1.535.423	232,83	100,00
1.Zasiłki okresowe	364.385	935.751	935.750	256,80	100,00
2.Posiłki w szkołach*	44.424	244.000	244.000	549,24	100,00
3.Koszty utrzymania ** MOPS	250.635	355.673	355.673	97,27	100,00
Razem :	7.183.325	10.122.462	10.106.653	139,30	98,85

* w 2005r. posiłek dla potrzebujących

** do wyliczenia % dodano koszty MOPS z poz.I.1

- zasiłek stały, który był przyznawany osobom rezygnującym z pracy w celu opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem jest obecnie świadczeniem pielęgnacyjnym,
- gwarantowany zasiłek okresowy jest obecnie dodatkiem do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- macierzyński zasiłek jednorazowy stał się dodatkiem z tytułu urodzenia dziecka,
- zlikwidowany został macierzyński zasiłek okresowy.

Dotychczasowy fakultatywny zasiłek okresowy stał się obligatoryjnym zadaniem własnym gminy finansowanym z budżetu Wojewody, zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego jest również zadaniem własnym.

Zadania zlecone, które od 1 maja 2004r. realizuje Ośrodek to przyznawanie i wypłacanie zasiłku stałego /poprzednio - zasiłek stały wyrównawczy/, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Na zasiłki i pomoc w naturze z przyznanej dotacji wykorzystano 920.647 zł. Kwotę 86zł w obowiązującym trybie przekazano do Urzędu Miasta, gdyż nie można jej było przeznaczyć na inny cel.

- Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Na opłacenie składek zdrowotnych wydatkowano ogółem 92.705zł, w tym za osoby korzystające z pomocy społecznej 69.571zł /tabela nr 5/ i za osoby otrzymujące świadczenia rodzinne 23.134zł /tabela nr 6/. Składka zdrowotna opłacana jest za osoby pobierające zasiłek stały oraz od dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych i za niektóre osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne.

- Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były dla 24 osób, /15 dorosłych i 9 dzieci w tym 8 dzieci z autyzmem/.

Wykorzystanie dotacji na zadania zlecone w 2005r.

Tabela nr 5

Formy pomocy	wykonanie w 2004r.			Wykonanie w 2005r.			% 5 : 2	% 7 : 4
	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota w zł.	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota w zł.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zasiłki stałe	55	220	91.121	-	-	-	-	-
Zasiłki stałe - 1.05.04	220	1654	593.985	252	2622	920.647	114	155
Zas.stałe wyrównaw.	218	958	296.407	-	-	-	-	-
Zasiłki .okresowe (do 30.04.2004r.)	596	2143	44.110	-	-	-	-	-
Gwar.zas.okres.	73	260	98.361	-	-	-	-	-
Składka ZUS	117	438	57.895	-	-	--	-	-
Bilety kredytow.	39	101	1.737	-	-	-	-	-
Macierzyński zasiłek okresowy	45	108	45.175	-	-	-	-	-
Macierzyński zasiłek jednorazowy	23	23	4.623	-	-	-	-	-
Zasiłek okres.specjal.	2	5	176	-	-	-	-	-
Razem zasiłki	x	x	1.233.590	x	x	920.647	x	74,63
Ubezpieczenie zdrowotne	281	3507	77.491	195	2191	69.571	69	90
Specj.usługi opiek.	21	5429	51.000	24	5956	56.000	114	110
Zas.rodzinne	17	106	5.255	-	-	-	-	-
Zas.pielęgnacyjne	42	149	21.299	-	-	-	-	-
Razem	x	x	1.388.635	x	x	1.046.218	x	75,34

- Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne.

Zadanie to realizowane jest od 1 maja 2004r. Wykorzystanie dotacji na świadczenia rodzinne przedstawiono w tabeli nr 6.

Na świadczenia rodzinne przyznano Ośrodkowi dotację w wysokości 6.436.600zł, z której wykorzystano 6.321.240zł /6.134.065zł na zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi do nich dodatkami i 187.175zł na koszty obsługi świadczeń/, kwotę 115.360zł zwrócono do Urzędu Miasta, gdyż nie można było przeznaczyć jej na inny cel.

Od 1 września 2005r. MOPS realizuje nowe zadanie – zaliczkę alimentacyjną.

Zaliczka alimentacyjna jest to kwota wypłacona osobie uprawnionej (dziecku, które jest wychowywane przez osobę samotną, bądź tzw. osobie uczącej się, która ma zasądzone alimenty od obojga rodziców). Zaliczkę alimentacyjną można otrzymać tylko wtedy, gdy alimenty są orzeczone ale nie uda się ich wyegzekwować. Jest to forma pomocy dla osób niezamożnych, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 583zł netto.

W 2005r. do Ośrodka wpłynęło 340 wniosków na zaliczkę alimentacyjną, z których 302 zostało rozpatrzonych pozytywnie, a 38 odmownie.

Zaliczkę alimentacyjną przyznaje się na okres zasiłkowy tj. od dnia złożenia wniosku o zaliczkę u komornika do 31 sierpnia 2006r. Co trzy miesiące dokonuje się rozliczenia przyznanych i wypłaconych kwot zaliczki alimentacyjnej biorąc pod uwagę zasądzoną kwotę świadczeń alimentacyjnych oraz wyegzekwowaną kwotę alimentów. Zaliczka alimentacyjna jest świadczeniem zwrotnym to znaczy, że dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu gminie równowartość należności wypłaconych zaliczek powiększonej o 5% (koszty egzekucji alimentów), z których połowę przekazuje się do budżetu państwa.

Ośrodek jest zobowiązany do ścisłej współpracy z komornikami sądowymi w zakresie przekazywania informacji o stanie egzekucji alimentów i przyczynach jej bezskuteczności oraz ze Starostą i Urzędem Pracy w zakresie ustalenia możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika bądź

skierowania dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych. Sytuację dłużnika alimentacyjnego diagnozuje się na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez właściwy ze względu na zamieszkanie dłużnika ośrodek pomocy społecznej.

Od września rodziny wielodzietne otrzymują nowy dodatek do zasiłku rodzinnego-dodatek z tytułu rodziny wielodzietnej - wypłaca się go na trzecie i kolejne dzieci po 50zł, a rodziny w których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 50% kryterium uprawniającego do świadczeń rodzinnych /tj. 504 zł lub 583zł/ otrzymują zwiększony dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka o 50 zł na dziecko, nie więcej jednak niż 100 złotych dla rodziny. Wysokość zaliczki alimentacyjnej ulega również podwyższeniu w rodzinach o dochodach poniżej 50% kryterium dochodowego.

Zestawienie wydatków związanych z wypłatą świadczeń rodzinnych przez MOPS w Białogardzie w okresie od V do XII 2004r.

Tabela nr 6

<i>Lp</i>	<i>wyszczególnienie</i>	L. osób	<i>l. świadczeń łącznie</i>	<i>kwota</i>
1.	zasilek rodzinny	1 840	34 245	1.537.310
2.	dodatki do zas. rodzinnego w tym :		21 245	3.393.867
2.1	<i>urodzenia dziecka</i>	149	152	76.000
2.2	<i>opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego</i>	138	1395	570.955
2.3	<i>samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania</i>	32	412	160.881
2.4	<i>samotnego wychowania dziecka</i>	449	12 076	2.113.361
2.5	<i>kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego</i>	198	1 855	124.020
2.6	<i>rozpoczęcia roku szkolnego</i>	1 308	2 166	194.940
2.7	<i>podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania</i>	227	1.429	65.760
2.8	<i>Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej</i>	334	1 760	87.950
3.	świadczenia opiekuńcze w tym:		4 309	810.974
3.1	<i>zasilek pielęgnacyjny</i>	499	3 611	518.976
3.2	<i>świadczenie pielęgnacyjne</i>	68	698	291.998
4.	Zaliczka alimentacyjna	302	1 689	309.552
5.	Składki emerytalno-rentowe	67	425	57.582
	RAZEM		62 088	6.134.065
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	62	645	23.134

Łącznie ze świadczeń rodzinnych skorzystało 2 350 rodzin.

. **Zadania własne gminy.**

- Zasiłki i pomoc w naturze.

Na zasiłki i pomoc w naturze w I wersji planu Ośrodek miał przyznana dotację w wysokości 460.000zł, w tym na posiłki w szkołach 160.000zł, na zasiłki 300.000zł. Na koniec roku, po korektach, plan wynosił 474.285zł (posiłki – 163.268zł, zasiłki – 311.017zł). Zwiększenie wynikało z przeniesienia środków z innych rozdziałów planu MOPS. Przyznana dotację wykorzystano w 99,98%.

Wykorzystanie dotacji na zadania własne przedstawiono w tabeli nr 7.

. Wydatki na zasiłki i pomoc w naturze w 2005r. wynosiły 310.955zł i stanowiły 151,28% wydatków 2004r. /313.459zł/.

Wzrost wydatków odnotowano na wszystkie formy pomocy z wyjątkiem zasiłków celowych na żywność, gdyż na ten cel przyznawano pomoc w ramach realizowanego programu rządowego.

Największą pozycje w wydatkach w ramach zadań własnych obowiązkowych stanowią opłaty za dps-y oraz za schronienie, a z zadań fakultatywnych wydatki na opał. Od stycznia 2004 roku Ośrodek pokrywa koszty pobytu w domach pomocy społecznej za osoby, które wymagają całodobowej opieki i nie posiadają wystarczających dochodów własnych, i których rodziny zobowiązane do alimentacji są zwolnione z odpłatności z powodu niskich dochodów. W 2005r. opłacaliśmy za pobyt w domach pomocy społecznej 21 osobom /za 10 osób skierowanych w 2004 roku i za 11 osób skierowanych 2005r./

Coraz więcej osób bezdomnych wyraża chęć skorzystania z umieszczenia w schroniskach. W 2004 r. z tej formy pomocy korzystało 9 rodzin, a w 2005r. 21 rodzin liczących 29 osób. Osoby bezdomne kierowane były do Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR MARKOT” w Lubieniu Górnym k/Reska – 9 osób, do Stowarzyszenia Monar Regionalnego Centrum Pomocy Bliźniemu „MARKOT” w Rynowie k/Łobza – 4 osoby, do Stowarzyszenia PRO BONO Domu Pomocy dla Bezdomnych i Nieuleczalnie Chorych w Brodźcach k/Parsecka – 1 osoba, do Hostelul Re Entry w Białogardzie – 1 osoba. 5 kobiet z dziećmi /8 dzieci/ zagrożonych przemocą zostało umieszczonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej

prowadzonym przez Stowarzyszenie Pomocy „Przytulisko” w Białogardzie. Za pobyt w noclegowniach Ośrodek płacił miesięcznie od 100 do 450 złotych za osobę . Ponadto skierowano do noclegowni 8 osób bezdomnych, które posiadają własny dochód i same opłacają swój pobyt. Osoby te kierowane są głównie do Domu Pomocy dla Bezdomnych i Nieuleczalnie Chorych w Brodźcach k/Parsęcka prowadzonego przez Stowarzyszenie PRO BONO. Większość osób przebywających w schroniskach oczekuje na przydział lokali z zasobów gminy.

Niepokojącym zjawiskiem jest znaczny wzrost liczby osób korzystających z zasiłków celowych na zakup opału /wzrost o 54% w porównaniu do 2004r./ oraz wydatków na ten cel. Powodem tego jest pogarszająca się sytuacja materialna mieszkańców miasta, którzy nie wnoszą opłat za najem mieszkań i przez to tracą prawo do korzystania z dopłat do wydatków mieszkaniowych.

Osiem rodzin otrzymało zasiłek celowy w związku ze zdarzeniem losowym, były to rodziny dotknięte powodzią oraz rodzina, która poniosła stratę w wyniku pożaru mieszkania.

Ośrodek, wzorem lat ubiegłych, sporadycznie udzielał pomocy finansowej na zakup odzieży, gdyż ta forma pomocy realizowana była poprzez wydawanie odzieży używanej pochodzącej ze zbiórek od mieszkańców miasta. Zbiórkę odzieży prowadzimy przez cały rok.

Na realizację zadań bieżących gminy dofinansowanych z budżetu państwa Ośrodek otrzymał dotację w wysokości 1.179.750zł /bez kosztów MOPS/. Dotacja przeznaczona była na wypłatę zasiłków okresowych i realizację Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących”.

Od maja 2004r. zasiłek okresowy jest obligatoryjnym zadaniem własnym gminy. W 2005r. wykorzystano na ten cel dotację w wysokości 935.750zł. Zasiłek otrzymało 1160 rodzin. Przeciętna wysokość zasiłku – 112,86zł /w 2004r. – 83,47zł/.

W 2005r. Ośrodek realizował Rządowy Program ”Posiłek dla potrzebujących”. Na realizację Programu, zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Burmistrzem Miasta Białogardu z dnia 7 września 2005r. MOPS otrzymał dotację celową w wysokości

244.000zł. Wkładem Miasta w realizację programu była dotacja na posiłki w wysokości 163.268zł i dotacja przeznaczona na Dzienny Dom Pomocy - 201.362zł. Realizację programu przedstawiono w tabeli nr 8. W ubiegłym roku zorganizowano posiłek dla osób bezdomnych w dni wolne od pracy. Spożywało go 15 osób.

3. Dzienny Dom Pomocy.

Działalność Dziennego Domu polega na umożliwieniu kontaktów towarzyskich ludziom starszym i osobom niepełnosprawnym, zapewnieniu możliwości skorzystania z prysznica osobom bezdomnym oraz wydawaniu jednodaniowego gorącego posiłku. Na ten cel wykorzystano dotację w wysokości 201.362zł. Z posiłków w DDP korzystało przeciętnie 292 osoby dziennie. Wsad do kotła wynosił 1,50 zł, a koszt jednego posiłku wyniósł 2,72zł. Posiłki przyznawane są osobom nie posiadającym dochodu oraz innym osobom, które własnym staraniem nie mogą go sobie przygotować, takim jak: osoby bezdomne, niepełnosprawne, przewlekłe chore, osoby, które korzystają z usług opiekuńczych i rodziny niezaradne życiowo. Część osób korzysta z posiłków odpłatnie. Wpływy z odpłatności w wysokości 3.723zł zostały przekazane do Urzędu Miasta.

Przy DDP działa Klub Seniora, którego członkowie od poniedziałku do piątku uczestniczą w zajęciach świetlicowych, wieczorkach tanecznych, oglądają telewizję, czytają prasę. Niezależnie od pory roku i warunków pogodowych w zajęciach Klubu uczestniczy codziennie około 15 osób.

4. Usługi opiekuńcze.

W 2005r. roku na usługi opiekuńcze świadczone w ramach zadań własnych wykorzystano 95.149zł. W ciągu roku usługi świadczone w 47 środowiskach. W 22 środowiskach /dla 24 osób/ świadczone specjalistyczne usługi dla osób psychicznie chorych – 15osób dorosłych i 9 dzieci - ramach zadań zleconych. Usługi świadczyło 16 opiekunek zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych. Na organizację usług opiekuńczych

wykorzystano ogółem dotację w wysokości 151.149zł. Przyznano 17 454 świadczeń /godzin usług/. Koszt 1 godziny usług wyniósł – 8.66zł.

Osoby korzystające z usług opiekuńczych, których dochód jest wyższy od kryterium dochodowego ponoszą częściową odpłatność, wg tabeli uchwalonej przez Radę Miasta. Z tytułu odpłatności przekazano do Urzędu Miasta 10.885,20zł. Należy zauważyć, że zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze systematycznie wzrasta między innymi z powodu ograniczenia wydawania decyzji kierujących do dps.

W związku z tym, że świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, każda osoba wymagająca tej formy pomocy musi ją uzyskać, jednakże ustalając liczbę godzin usług danym środowisku należy wziąć pod uwagę stan zdrowia podopiecznego, jak również możliwości finansowe MOPS.

III. Praca socjalna.

Jednym z wielu zadań pracowników socjalnych jest praca socjalna. Praca socjalna kieruje wielostronną, złożoną wymianą między ludźmi a ich środowiskami. Jej zadaniem jest uzdalnianie wszystkich ludzi do rozwoju w pełni ich możliwości, ubogacanie ich życia i zapobieganie dysfunkcjom. Praca socjalna skupia się na rozwiązywaniu problemu i zmianie. Pracownicy socjalni działają na rzecz zmiany w społeczności oraz w życiu indywidualnych osób i rodzin, którym służą.

Pracą socjalną objętych jest 1504 rodzin. Są to wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej, gdyż nierozzerwalnie towarzyszy ona przyznawanym świadczeniom na mocy ustawy o pomocy społecznej.

W tych rodzinach pracownicy socjalni przeprowadzili 4364 wywiadów środowiskowych, w tym 196 wywiadów alimentacyjnych i wywiadów dla potrzeb innych instytucji (2001r. – 3232 wywiady, 2002r. – 3550 wywiadów, 2003r. – 3637 wywiadów, 2004r. - 3683 wywiady).

Podczas wywiadu środowiskowego pracownik socjalny uzyskuje informacje o rodzinie, obserwuje, diagnozuje występujące problemy, aby w razie konieczności podjąć działania interwencyjne.

Wykorzystanie dotacji na zadania własne w 2005r.

Tabela nr 7

Formy pomocy	Wykonanie w 2004r.			Wykonanie w 2005r.			%
	liczba rodzin	liczba świadczeń	kwota w zł.	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	kwota w zł.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Zadania obowiązkowe							
1. Schronienie	9	1516	8.014	21	3345	17.120	214
2. Posiłki dla potrzebujących	222	51335	158.627	342	36444	163.268	103
3. Ubranie	8	8	1.150	25	29	2.910	253
4.Zas.celowy (zdarzenie losowe)	4	4	2.549	8	12	3.176	125
5. Sprawienie pogrzebu	7	7	8.932	4	4	5.280	59
6. Odpłatność za DPS	9	41	42.065	21	156	148.356	353
Zadania fakultatywne							
Zasiłek celowy w tym:	x	x		x	x		
1. Zasiłek celowy na leki	150	221	9.011	167	300	13.905	154
2. Żywność	424	424	46.427	96	96	5.597	12
3. Opał	233	233	30.550	360	360	76.705	251
4. Remont mieszkania	2	2	650	7	7	1.370	211
5. Zakup przyborów szkolnych	3	3	90	194	194	19.263	21403
6. Inne (czynsz,energia,opłaty za przedszk.wyrob.ks.zdrowia,zdjęć do dowodu,opłata kursu,,szczepienie,zakup farb,transport na kolonie i inne cele bytowe)	34	36	3.108	153	325	12.218	393
7.Bilety kredytowane(opłata za przejazd)	11	11	677	41	58	2.021	298
8. Celowy specjalny	16	16	1.609	16	23	3.034	189
Razem	x	x	313.459	x	x	474.223	151
Zadania bieżące gmin finansowane .z budżetu państwa	x	x	409.625	x	x	1.179.750	288
1.Zasiłki okresowe	860	4365	364.385	1160	8291	935.750	257
2.Posilek dla potrzebujących	64	14632	45.240	397	19571	244.000	539
Razem	x	x	723.084	x	x	1.653.974	229

Pracownicy socjalni działając na rzecz zmiany, życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin współpracują z Sądem, Powiatową Komendą Policji, Poradnią Uzależnień, Strażą Miejską, zakładami karnymi, pracownikami przytulisk i noclegowni, lekarzami rodzinnymi i pedagogami szkolnymi.

Praca socjalna, to również pomoc w wyszukiwaniu zatrudnienia rodzinom, mobilizowanie do jego podjęcia. Brak pracy bywa przyczyną ubóstwa rodzin (1054 rodzin i jest wynikiem rosnących zadłużeń za czynsz i energię elektryczną. Podjęcie zatrudnienia chroni rodzinę przed nakazem eksmisji z zajmowanego lokalu.

Na terenie miasta Białogard przebywa duża grupa osób bezdomnych (70 osób). W najtrudniejszym okresie jesienno-zimowym pracownicy socjalni muszą zadbać o ich ochronę. We współpracy z pracownikami przytulisk i noclegowni organizują miejsca w placówkach i przekonują bezdomnych o konieczności skorzystania z proponowanych ofert. Często są to długie pertraktacje, gdyż osoby te nie rozumieją zagrożenia, jakie niesie ta pora roku. Pracownicy systematycznie oferują pomoc w załatwieniu lokalu mieszkalnego i jego wyposażeniu. W dziennym punkcie opieki bezdomni mogą się wykąpać i zmienić odzież.

Na mocy porozumienia zawartego między MPiPS a Centralnym Zarządem Służby Więziennej Ośrodek otrzymuje informacje na temat osób opuszczających zakłady karne. Częstym problemem bywa brak możliwości powrotu do miejsca ostatniego pobytu. W takich sytuacjach pracownicy również organizują miejsca w placówkach.

W rodzinach, w których występuje alkoholizm (140 rodzin), narkomania (20 rodzin), wielodzietność lub trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (6 rodziny) i w rodzinach niepełnych (255 rodzin) prowadzone jest poradnictwo. Wymienione okoliczności często utrudniają, a nawet uniemożliwiają rodzinie samodzielne, bez pomocy z zewnątrz, przezwycięzenie trudnej sytuacji. Czasami jest to długi proces działań wymagający cierpliwości, zrozumienia problemu, aż do osiągnięcia postawionego celu.

Czasami, mając na uwadze dobro dzieci, pracownicy socjalni występują do sądu o ustanowienie nadzoru kuratora nad rodziną. Wynikiem pracy socjalnej w tym zakresie było ograniczenie władzy rodzicielskiej w 3 rodzinach.

Często pojawiającym się problemem w rodzinach jest przemoc domowa. Skuteczne pomaganie ofiarom przemocy domowej wymaga uwzględnienia różnych aspektów życia rodziny. Ofiary przemocy potrzebują pomocy psychologicznej, socjalnej, często medycznej. Wobec sprawcy potrzebne są zdecydowane, konsekwentne i zgodne z prawem działania powstrzymujące jego krzywdzące zachowanie. Pracownicy socjalni prowadzili działania w ścisłej współpracy z Powiatową Komendą Policji, kuratorami, pedagogami szkolnymi. Wszystkie działania prowadzone były z poszanowaniem praw i godności wszystkich osób uwikłanych w sytuację przemocy.

W 2005r. pracownicy socjalni skierowali 6 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podjęcia przymusowego leczenia przez osoby, które nie wyraziły chęci uczestniczenia w terapii w Poradni Uzależnień. W dalszym ciągu oczekujemy na załatwienie naszych wniosków.

Czasami, w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, pracownicy socjalni zawierają kontrakt socjalny. W 2005r. takie działania podjęto w stosunku do 26 osób. Postanowienia kontraktu są zindywidualizowane, dostosowane do okoliczności konkretnego przypadku. Kontrakt zawiera uprawnienia i zobowiązania przystępujących do niego stron. Jest niezbędny w sytuacjach, gdy rodzina lub osoba nie chce współpracować z pracownikiem socjalnym w zakresie poprawy własnej sytuacji.

Wiele osób, z uwagi na wiek lub ciężką chorobę, jest niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W tych sytuacjach pracownicy socjalni podejmują kroki w kierunku umieszczenia tych osób w Ośrodku Pielęgnacyjnym „CORDA”, w którym zapewniona jest stała profesjonalna opieka lub w domu pomocy społecznej. W okresie oczekiwania na miejsce, przygotowują osobę zainteresowaną do nowych warunków, w jakich się znajdzie. Działania takie

są bardzo ważne, gdyż z chwilą otrzymania miejsca w domu pomocy pozwalają uniknąć kłopotów i ewentualnej rezygnacji z miejsca.

Dużo wysiłku od pracowników socjalnych wymaga praca z indywidualnymi przypadkami. Dotyczy to głównie osób chorych psychicznie, gdyż w tym przypadku ważne są nie tylko cele zdrowotne, ale również dobro osobiste. W 2 przypadkach Ośrodek występował do Sądu Rodzinnego o umieszczenie w domu pomocy społecznej osób chorych psychicznie bez ich zgody. Jeden wniosek Sąd rozpatrzył pozytywnie i wydał postanowienie o umieszczeniu, a jeden wniosek został oddalony z powodu negatywnej opinii biegłego psychiatry. Osoba ta nadal przebywa w środowisku, a Ośrodek otrzymuje pisma od sąsiadów i policji o niepokojącym jej zachowaniu. Wszystkie działania na rzecz osób chorych psychicznie muszą się odbywać z poszanowaniem ich godności i prawa do samostanowienia.

Praca socjalna jest trudnym zadaniem i wymaga od pracowników socjalnych dobrego przygotowania zawodowego. Mobilizuje pracowników do podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez zdobywanie stopni specjalizacji zawodowej oraz uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach specjalistycznych.

Realizację miejskiego programu pomocy społecznej na rok 2005 przedstawiono w tabeli nr 10.

IV. Potrzeby pomocy społecznej w 2006r.

Na rok 2006 Ośrodek ma przyznaną dotację w wysokości 10.640.000zł co stanowi to 106,32% dotacji wykorzystanej w 2005r. /10.006.651zł/. Przyznana dotacja nie zabezpieczy wszystkich potrzeb Ośrodka.

Na realizację zadań zleconych dotacja wynosi 8.475.000zł co stanowi 114,67% dotacji wykorzystanej w 2005 roku. Na zadania własne gminy – 1.042.000zł tj. 96,42% dotacji wykorzystanej w 2005r. Ponadto z budżetu wojewody na zadania własne gminy planowana jest dotacja w wysokości 1.123.000zł, co stanowi 73,13% dotacji wykorzystanej w poprzednim roku.

Wysokość dotacji przyznanej na poszczególne rodzaje działalności MOPS przedstawiono w tabeli nr 9.

Z przedstawionych w tabeli nr 9 danych wynika, że dotacja na zasiłki stałe jest niższa od wykonania 2005r. jednak w ciągu roku wojewoda uzupełnia brakujące środki, gdyż jest to zadanie obligatoryjne. Natomiast dużym problemem Ośrodka będzie realizacja zadań własnych, na które przeznaczono dotację niższą niż w 2005r. mimo wzrastających potrzeb szczególnie na opłaty za domy pomocy społecznej, organizację usług opiekuńczych i zakup opału na zimę. Również dotacja celowa na dofinansowanie zadań gminy nie wystarczy na zabezpieczenie potrzeb i będzie uzupełniana przez wojewodę.

Dotacja dla MOPS w 2006 roku

Tabela nr 9

rodzaj działalności	Wykonanie 2005r.	Plan na 2006r.	% 3:2
1	2	3	4
I zadania własne ogółem	1.080.636	1.042.000	96,42
DDP	201.362	222.940	110,71
Usługi opiekuńcze	95.149	91.060	95,70
Koszty MOPS292.149	309.902	308.000	99,38
Posiłki dla potrzebujących	163.268	150.000	91,87
Zasiłki i pomoc w naturze	310.955	270.000	86,82
II Zadania zlecone ogółem	7.390.592	8.475.000	114,67
W tym: specjalistyczne usługi opiekuńcze	56.000	57.000	101,78
Zasiłki i pomoc w naturze	920.647	784.000	85,15
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	92.705	106.000	114,34
Świadczenia rodzinne rozdz.85212	6.321.240	7.528.000	119,09
III Dotacja z budżetu na zadania własne gminy w tym:	1.535.423	1.123.000	73,13
Posiłki dla potrzebujących	244.000	158.000	64,75
Zasiłki okresowe	935.750	617.000	65,93
Koszty utrzymania Ośrodka	355.673	348.000	97,84
Ogółem	10.006.651	10.640.000	106,32

Przyznana dotację oraz potrzeby na poszczególne formy zadań zleconych przedstawiono w tabeli nr 1 stanowiącej załącznik do Miejskiego programu pomocy społecznej na 2005 r.

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie posiada informacje o wysokości potrzebnych środków na realizację zadań zleconych z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych.

Wysokość dotacji na zadania własne oraz formy pomocy, na które będzie wykorzystana przedstawiono w tabeli nr 2 załączonej do Miejskiego programu pomocy społecznej na 2006r.

Najpilniejsze problemy pomocy społecznej w 2006r. to:

1. Zapewnienie ciągłości realizacji świadczeń /pieniężnych i niepieniężnych/ w ramach zadań własnych i zleconych.
2. Realizacja programu wieloletniego /lata 2006 do 2009/ „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którym objęte będą dzieci do 7 roku życia, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby i rodziny znajdujące się w ciężkiej sytuacji życiowej.
3. Realizacja III /ostatniego/ etapu reformy świadczeń rodzinnych polegająca na przejęciu wypłaty świadczeń od wszystkich podmiotów, które jeszcze je wypłacają.
4. Współdziałanie w organizowaniu prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych z terenu miasta.

Od 1 listopada 2005 roku wprowadzona została nowa forma aktywizacji bezrobotnych – prace społecznie użyteczne. Jest to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Prace organizować będzie gmina w oparciu o porozumienie zawarte ze Starostą. Do prac społecznie użytecznych bezrobotnych kierować będzie Starosta na podstawie list przygotowanych przez Ośrodek. Listy będą sporządzać pracownicy socjalni w oparciu o posiadaną wiedzę o sytuacji życiowej bezrobotnego. Odmowa podjęcia pracy społecznie użytecznej wiąże się utratą statusu bezrobotnego.

Realizacja Rządowego Programu „Posilek dla potrzebujących” w 2005r.

Tabela nr 8

Wyszczególnienie		Ogółem	Dzieci od 0 – 7 lat	Uczniowie szkół podst. I gimnazjów	Uczniowie Szkół ponadgimn.	Osoby stare, chore i niepełnosprawne	Inne osoby
1		2	3	4	5	6	7
Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem:		1985	200	635	144	217	789
w tym.	liczba osób korzyst .z posilków	1185	34	540	101	196	314
	liczba osób korzyst .z zas.celowego	800	166	95	43	21	475
Koszt programu ogółem		605.998	30.400	205.245	37.065	41.501	291.787
w tym	środki własne na dożywienie	163.268	2.137	89.950	11.812	11.550	47.819
	środki własne w DDP	198.730	23.139	-	-	21.124	154.467
	rezerva celowa z budżetu państwa	244.000	5.124	115.295	25.253	8.827	89.501
Forma dożywiania		8					
	posilek w szkole	488	-	540	101	-	-
	posilek w DDP	659	34	-	-	196	429
	posilek w w barze „Fi-Fi”	38	-	-	-	-	38
	zasilek celowy na dożywianie	800	166	95	43	21	475